

Snježana Šute

Hrvatski državni arhiv
Marulićev trg 21
Zagreb

SREĐIVANJE REFERENTNE ZBIRKE U VELIKOJ ČITAONICI HRVATSKOG DRŽAVNOG ARHIVA

UDK 025.5:930.25(497.5)

Stručni rad

Specijalne knjižnice su stručne organizacijske jedinice u sklopu javnih, mješovitih i privatnih poduzeća u različitim područjima djelatnosti, čija je svrha odgovoriti na potrebe za stručnom literaturom i pouzdanim informacijama prvenstveno svojih zaposlenika te vanjskih korisnika. Osim izravne posudbe knjižne građe te davanja obavijesti korisnicima usmenim putem i referentna zbirka je dragocjen izvor različitih informacija za sve korisnike te je jedan od bitnijih načina pružanja obavijesti i stručnih informacija. Stoga se njenom sređivanju/stvaranju pristupilo s mnogo truda i pažnje kako bi konačni rezultat postao dragocjeno vrela dostupnih informacija na jedan pregledan, vidljiv i izražajan način, uz osiguran slobodan i nesmetan pristup istome.

Ključne riječi: referentna zbirka, sređivanje, korisnici, građa knjižnice HDA, specijalne knjižnice

Uvod

Prema UNESCO-voj tipologiji podjele knjižnica, koja se zasniva na dva osnovna kriterija – kriteriju građe i kriteriju otvorenosti, razlikujemo nekoliko vrsta knjižnica: nacionalne; visokoškolske; općeznanstvene (koje nisu ni nacionalne ni sveučilišne); narodne (pučke); školske i specijalne knjižnice.

Specijalne knjižnice su stručne organizacijske jedinice u sklopu javnih, mješovitih i privatnih poduzeća te obrazovnih i kulturnih, zdravstvenih, pravosudnih i drugih ustanova. One zadovoljavaju potrebe za knjižničnom građom i obavijestima, u prvom redu članova matične ustanove, te im pomažu da u stručnome i istraživačkom radu unutar određenoga specijaliziranog područja dobiju pouzdane obavijesti i primarne dokumente.

Iz navedenog, Knjižnicu Hrvatskog državnog arhiva upravo njena pripadnost javno-kulturnom sustavu, njena građa i stupanj otvorenosti određuju kao specijalnu knjižnicu. Korisnici Knjižnice HDA su djelatnici Arhiva te vanjski korisnici Arhiva koji u pravilu ponajprije trebaju arhivsko gradivo, a usluge knjižnice najčešće koriste kao pomoć za potrebe istraživanja fondova Arhiva. Zbog složenosti organiziranja korištenja arhivskih fondova i zbirki postoji, kao zasebna jedinica, Korisnička služba koja usko surađuje s Knjižnicom HDA.

Kao i svaka knjižnica, tako i specijalne knjižnice koje djeluju u sastavu neke ustanove, trebaju imati pravilnik o svojem cjelokupnom radu kojeg bi trebalo donositi stručno tijelo ustanove (Knjižnični odbor) u kojoj knjižnica djeluje. Knjižnice s pravilno riješenim statusom i s točno navedenim obvezama u pravilniku trebale bi biti u mogućnosti pružiti svojim osnivačima, a i vanjskim korisnicima najbolje moguće knjižnične usluge. U okvir djelatnosti specijalne knjižnice ponajprije ulazi izgradnja fonda, u cilju što bržeg i jednostavijeg stručnog pristupa knjižničnoj građi, zatim njeno čuvanje i zaštita, korištenje, kao i učinkovito i stručno davanje informacija na korisničke upite i njihovo što učinkovitije rješavanje.

Korisnički upit, u težnji za dobivanjem obavijesti, oslanja se na znanje stručnih djelatnika (knjižničara), kataloge, ali i na referentnu zbirku knjižnice (franc. *référer* (se) = odnositi se na; navesti, citirati, upućivati). Osim što je uputno općenito upoznati korisnike s pravima i obvezama u korištenju građe, a što se postiže tiskanim uputama dostupnim korisniku već prilikom prvog kontakta s korisničkom službom, a kasnije i u samoj knjižnici, isto tako, korisnik mora saznati kako, tj. na koje sve načine može pronaći podatke koji ga zanimaju – usmenim upitom stručnim djelatnicima, tiskanim i online informacijskim izvorima (npr. bibliografije, current contents i sl.), pristupom stručnim bazama knjižnice, (zasad) internim popisima službenih publikacija, novina, domaćih i stranih časopisa koji su dostupni za korištenje te pristupom referentnoj zbirci.

Jedan od bitnijih načina pružanja obavijesti i stručnih informacija, kako zaposlenicima tako i vanjskim korisnicima, korištenje je referentne zbirke kao brzopristupnog izvora podataka. Njena osnovna zadaća jest pružiti korisnicima-istraživačima – povjesničarima, studentima povijesti, arhivistike te drugih srodnih znanstvenih disciplina kao i istraživačima genealogima –brz, jasan i pregledan pristup raznolikom i širokom opusu podataka i informacija, vezanih uz njima srodne istraživačke teme. Stoga se pri sređivanju/stvaranju iste pristupilo s mnogo truda da bi zatečeno stanje postalo dragocjeno vrelo dostupnih informacija na jedan pregledan, vidljiv i izražajan način.

O građi knjižnice Hrvatskog državnog arhiva

Naglasak nabavne politike knjižnice HDA je na znanstvenoj i stručnoj literaturi s područja arhivistike, hrvatske, europske i svjetske povijesti, posebno tiskanih povijesnih izvora, pomoćnih povijesnih znanosti, filma i fotografije te selektivno, literature s područja ostalih humanističkih i društvenih disciplina koja odgovara zahtjevima ustanove. Tako se u fondu knjižnice Hrvatskog državnog arhiva mogu pronaći i jedinstveni i vrijedni primjerci knjiga poput *Zbornika plemstva u Hrvatskoj, Slavo-*

niji, Dalmaciji, Bosni-Hercegovini, Dubrovniku, Kotoru i Vojvodini, Viktora Antona Duišina iz 1938. godine koji se u trezorskim uvjetima zasebno čuva u Odsjeku za starije arhivsko gradivo, a koji je dostupan korisnicima u dovoljnom broju reprodukcija. Također, korisnici mogu naći, doduše u manjem opsegu, i monografske primjerke s područja povijesti umjetnosti, filozofije, religijske kulture, politike, književnosti i sl. Fond knjižnice kontinuirano raste, a građa se nadograđuje i upotpunjuje tzv. ugovornim primjercima (ako je korisnik objavio rad na temelju istraživanja arhivske ili knjižnične građe uvriježeno dostavlja primjerak u knjižnicu, te najviše 2 primjerka ako se radi o izdanjima matične ustanove), zatim kupnjom – nabavlja se najčešće literatura s prethodno napravljenog popisa desiderata, odnosno literatura koju su predložili zaposlenici Hrvatskog državnog arhiva s obzirom na radne potrebe), otkupima (radi se najčešće o otkupu arhivskoga gradiva koje u sebi sadrži i knjižno gradivo koje se, nakon preuzimanja, naknadno predaje u knjižnicu ili kad se radi o ostavštini znamenitog povjesničara čiji opus sadrži najvećim dijelom knjižnu građu), razmjenom (najčešće među ustanovama, unutar Hrvatske i međunarodnoj, razmjeni vlastitih izdanja, bilo da se radi o časopisima ili knjigama) i darovima. Osim toga, knjižnica dobiva i literaturu koja je prikupljena na skupovima (kad HDA podmiruje članarinu ili troškove prisustvovanja skupu) i na raznim projektima.¹ U svakom pogledu ova se knjižnica trudi ispuniti jednu od svojih osnovnih zadaća, a to je posredovanje knjižnične građe, zatim znanstvenih, tehničkih i poslovnih informacija kako bi se zadovoljile sadašnje i buduće potrebe korisnika u smislu podržavanja istraživačke i stručne djelatnosti.

Osim što se posvećuje pažnja izboru i stvaranju važnih izvora informacija, knjižnica nastoji pratiti faze izgradnje fonda u smislu njegove konstantne nadogradnje i pročišćavanja nastojeći osloboditi fond suvišnih primjeraka građe ili građe za koju se ne očekuje da će se tražiti u ovoj knjižnici. Takva građa se popisuje, nudi i naposljetku, predaje prvo Nacionalnoj sveučilišnoj knjižnici, odnosno knjižnicama ili drugim srodnim ustanovama koje su za tu knjižnu građu zainteresirane.

Referentna zbirka Knjižnice HDA u Velikoj čitaonici Hrvatskog državnog arhiva

¹ Usp. Pravilnik o radu knjižnice Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu za 2007. (interno).

Karakteristike referentne zbirke općenito

»Referentna (priručna) zbirka sadrži enciklopedije, bibliografije, specijalizirane priručnike (Handbook, biografske priručnike i slično), popis priručnika, sve vrste rječnika, leksikone, različite vodiče (kroz knjižnice, arhive, muzeje i druge ustanove), adresare, tiskane kataloge (knjižnica, knjižara i nakladnika, skupne kataloge, kataloge proizvoda i slično), kalendare događaja, atlase, referativne biltene (žurnale), statističke tablice i godišnjake, telefonske imenike itd. Uz ove opće priručnike, pojedine vrste knjižnica nabavljaju i posebne priručnike. Knjižnica na tehničkom fakultetu i knjižnica u poduzeću nadopunit će referentnu zbirku posebnim tehničkim priručnicima, kao što će i knjižnica kakve ustanove za povijest, arhivska i fakultetska, imati posebne povijesne priručnike. Referentna je zbirka dragocjen izvor različitih obavijesti pa joj se u nabavnoj politici posvećuje posebna pažnja. Mnoge se praznine u knjižničnomu fondu posredno popunjavaju različitom priručnom knjižničnom građom jer takva građa sadrži čitavo bogatstvo sažetih i određenih obavijesti, a upućuje na iscrpne izvore s više podataka. Referentna zbirka koristi se samo u prostorijama knjižnice i ne uključuje se u međuknjižničnu posudbu.«²

Najučestalija podjela priručne zbirke u čitaonici je prema UDK stručnoj klasifikaciji, od čega bi za naše potrebe u obzir došle sljedeće skupine:

stručna UDK oznaka	naziv tipa priručnika
(031)	- opće enciklopedije i leksikoni - godišnjaci, almanasi, adresari - specijalne enciklopedije - biografski priručnici ...
(035)	- priručnici ... - zemljopisne karte i atlasi - tekuće i retrospektivne bibliografije - specijalne bibliografije
(038)	- rječnici
(058)	- godišnjaci, adresari
(059)	- almanasi, kalendari
(06)	- publikacije društava, organizacija
(083.8)	- inventarni popisi
311.	- statistika
929.	- biografije
930.25	- arhivistika
929.5	- genealogija
929.53	- genealoški izvori
929.6	- grbovi

² Odlomak je citiran iz knjige Tadić, K. VIII. Službe i usluge za korisnike, Rad u knjižnici: priručnik za knjižničare; URL: <http://www.ffzg.hr/infobz/biblio/nastava/dz/text/pog7.htm> (16.11.2007.). Ovakvim je pristupom cjelovitom odlomku stručnoga teksta najjednostavnije i najpozdnije primijeniti hvalevrijedne, stručne činjenice te ih isto tako jednostavno prenijeti čitatelju bez neposrednog gubitka na vjerodostojnosti rada.

Karakteristike i profil korisnika knjižnice Hrvatskog državnog arhiva

Prema podacima dobivenim iz interne evidencije Knjižnice HDA (baza podudbe u Accessu) s popisima tražene knjižne građe, vanjski korisnici – istraživači tj. povjesničari, studenti povijesti, arhivistike te drugih srodnih znanstvenih disciplina najčešće koriste službene publikacije, od *Zbornika zakona i naredaba*, *Zbornika dokumenata i podataka o Narodnooslobodilačkom ratu jugoslavenskih naroda*, *Narodnih novina* (najčešće iz razdoblja NDH), *Službenog lista FNRJ*, *Službenog vojnog lista* do specifičnih naslova poput *Gubitaka* (popisa žrtava Prvog svjetskog rata) i *Vijesti* (popis ranjenih u Prvom svjetskom ratu), zatim dnevne novine poput *Hrvatskog naroda* (period NDH), *Vjesnika*, *Obzora*, *Jutarnjeg lista*, pa monografska novija te, češće, starija i vrijedna izdanja povijesne i arhivističke tematike. U zadnje vrijeme vrlo često prisutni istraživači genealozi traže pak građu poput raznih leksikona, enciklopedija i sl. – *Leksika prezimena*, *Imenika mjesta*, Siebmacherovog *Wappenbucha*, Duišinovog *Zbornika plemstva* (jedinog primjerka na ovim područjima) ili *Heraldischer atlasa*.

Raspored građe referentne zbirke – galerija i čitaonica

Strategija knjižnice HDA u stvaranju priručne zbirke zasniva se na principu dostupnosti građe u otvorenom pristupu. S obzirom na prethodno opisan status knjižnice, referentna zbirka podijeljena je u dva dijela, konkretnije, dio koji se nalazi na galeriji velike čitaonice i koji je prvenstveno prilagođen djelatnicima Hrvatskog državnog arhiva (zajedno s posebno, tematski izdvojenom knjižničnom građom u svrhu stvaranja specifičnog arhivsko-povijesnog fonda u poluotvorenom pristupu)³ i drugi dio referentne zbirke koji se nalazi, vanjskim korisnicima nadohvat ruke u čitaonici i prilagođen je njihovom profilu prema analizom utvrđenim najčešćim korisničkim zahtjevima i potrebama. Obje zbirke su formalno i sadržajno obrađene i pretražive u bibliografskoj bazi za obradu knjižnične građe (Biblionet), kao i u internom popisu u Excelu, a jedan od ključnih razloga za njihovo razdvajanje je ograničenost prostora.

Broj polica u čitaonici koje su predviđene za smještaj priručne zbirke unaprijed je određen, stoga je bilo vrlo važno precizno i pažljivo odlučiti koje tematske skupine oformiti, s obzirom na profil korisnika, a da se istovremeno ostvari i reprezentativan dojam (zamjena starih izdanja novijim). Također smo smatrali da treba voditi računa i o tome da se građa koja se najčešće traži ne stavi na najniže police.

Drugi najčešće traženi tip građe su novine i službene publikacije, a one su smještene na galeriji ponajprije zbog svog specifičnog formata. Oba prezentirana dijela referentne zbirke su međusobno komplementarna i međusobno se nadopunjuju i implementiraju ovisno o potrebama i zahtjevima korisnika. Posebice treba naglasiti usmjerenost ove specijalne knjižnice ka što efikasnijem rješavanju zahtjeva korisnika, a na zadovoljstvo istih, upravo u smislu osiguravanja slobodnog pristupa priručnoj literaturi.

³ [\l "11a825c4c8d5db20_fn3" \o "](http://mail.google.com/mail/?ui=2&ik=328707b517&view=lg&msg=11a825c4c8d5db20)

Na temelju prethodno navedenih tipova priručnika te opisanih najčešćih korisničkih potraživanja, našu referentnu zbirku u čitaonici oformili smo tako da raspored bude logičan korisnicima, tj. nismo se strogo držali stručnog UDK redosljeda skupina. Ustanovili smo da su za referentnu zbirku u čitaonici neophodna sljedeća djela:

- enciklopedije (*Hrvatska enciklopedija, Enciklopedija Jugoslavije, Enciklopedija likovnih umjetnosti, Filmska enciklopedija, Muzička enciklopedija, Vojna enciklopedija i sl.*)

- bibliografije, specijalizirani priručnici i knjige;

- radovi povijesnog karaktera: *Počeci suvremene Hrvatske države, Na istočnom pragu domovine, Republika Hrvatska i Domovinski rat, Republika Hrvatska i Domovinski rat (prilozi)*, edicija u nekoliko tomova *Propyläen Weltgeschichte* i dr.;

- radovi arhivističkog karaktera: *ISAAR(CPF), ISAD(G), Arhivistički standardi i postupci, Arhivski zapisi*; biografski priručnici i dr.; izvori: *Acta Comititalia Regni Croatiae (Hrvatski saborski spisi) Ferde Šišića, Izvori za hrvatsku povijest, Zapisnici Politbiroa centralnog komiteta KPJ 1945-1952, Zapisnici Politbiroa Centralnog komiteta KPJ 1945-1953, Codex diplomaticus (Diplomatički zbornik), Monumenta historica Zagrabiae (Povjestni spomenici slobodnog i kraljevskog grada Zagreba prijestolnice Kraljevine dalmatinsko-hrvatsko-slavonske), Regesta monumenta za historiju NOB-a i mnoga druga izdanja*);

- sve vrste rječnika: *Rječnik rodbinskih naziva, Gazophylacium, Etimologijski rječnik hrvatskog ili srpskog jezika, Lateinisch-deutsches schulwörterbuch*, razni jezični rječnici – latinski, njemački, francuski, talijanski i njihove kombinacije, rječnik prava i dr.;

- leksikoni: *Leksik prezimena Socijalističke Hrvatske, Tko je tko u NDH, Tko je tko u Hrvatskoj*, edicije u nekoliko tomova *Osterreichische Biographisches Lexikon i Biographisches Lexikon* i dr.;

- šematizmi: *Šematizam Zagrebačke nadbiskupije i Opći šematizam Katoličke crkve u Zagrebu 1974.* i dr.;

- različiti vodiči i inventari: *Arhiv mapa za Istru i Dalmaciju-Katastar Dalmacije 1823-1945 (inventar), Katastar Istre, Pravila društava 1845-1945, Narodno vijeće SHS (inventar), Iz istorije pisanog dokumenta, Arhivski fondovi i zbirke u SFRJ – SR Hrvatska, SR Slovenija, SR Srbija, SAP Kosovo, SAP Vojvodina, SR Crna Gora, SR Bosna i Hercegovina, Savezni arhivi te recentno izdanje Pregled fondova i zbirki* i dr.;

- atlasi: *Historijski atlas, Povijesni atlasi gradova: Bjelovar; Sisak, Hrvatska kostajnica, Koprivnica* i dr.;

- statistički godišnjaci i popisi: *GUBICI* i dr. te

- stručna literatura s područja pomoćnih povijesnih znanosti, posebno genealogije, poput vrlo vrijednog *J. Siebmacher's grosses und allgemeines Wappenbuch/Bojničić: Der Adel von Kroatien und Slavonien; J. Siebmacher's grosses und allgemeines Wappenbuch/C. G. Friedrich Heyer von Rosefeld: Der Adel des Königreich Dalmatien, Matica plemstva županije požeške, srijemske i virovitičke*

1745-1902; 11 uvezanih internih primjeraka vezanih uz grbove plemstva-geneologija (fotokopije izvadaka iz fondova, inventari i sl.) i dr.

Šest faza sređivanja referentne zbirke u velikoj čitaonici HDA

Konkretno sređivanje referentne zbirke za vanjske korisnike velike čitaonice Hrvatskog državnog arhiva može se jasno prikazati kroz etape njezinoga razvoja:

1. popisivanje trenutnog (zatečenog) stanja referentne zbirke (knjižnica je opskrbljivala referentnu zbirku knjižnom građom u suradnji s korisničkom službom prema uvidima i analizama iste);

2. davanje inventarnih brojeva svakom popisanom primjerku, uz označavanje naslovne, sedamnaeste i zadnje stranice (iza teksta) žigom Knjižnice Hrvatskog državnog arhiva (nakon uvida knjižničkog osoblja, implementiranje novotiskanih primjeraka, zamjena starih, istrošenih primjeraka s onima u boljem stanju i dr.);

3. osmišljavanje tematskih skupina i grupiranje primjeraka referentne zbirke prema istima (analizom podataka o korištenoj/trazenoj knjižnoj građi uvidjela se potreba dodavanja novih tematskih skupina);

4. slaganje grupiranih primjeraka prema abecednom redu unutar prethodno stvorenih tematskih skupina (radi lakšeg vraćanja knjiga na njihovo mjesto unutar skupine, nakon korištenja, osim u tematskim skupinama *Enciklopedije* i *Leksikoni*, gdje su primjerci složeni prema vlastitom nizu, premda i oni slijede princip signiranja)

5. davanje stručnih oznaka (signatura) svakom primjerku unutar tematske skupine (koristila se dogovorena metoda signiranja koju su djelatnici knjižnice HDA odlučili primijeniti u slučaju novonastalog izdvojenog arhivističko-povijesnog fonda na galeriji velike čitaonice, kao i dijela referentne zbirke koji se također nalazi na galeriji, a isti princip koristio se i prilikom signiranja primjeraka referentne zbirke u korisničkom prostoru velike čitaonice).

Signatura se sastoji od tri reda:

u prvom redu stoji oznaka referentne zbirke i vrsta primjerka Rk (R – referentna zbirka; k – knjiga) ili Rč (R – referentna zbirka; č – časopis) i oznaka smještaja npr. 2b (2 – okomiti stupac ormara; b – vodoravna polica unutar stupca ormara); primjerci su slagani na police u smjeru odozgo prema dolje za razliku od starih bibliotekarskih sustava kada su primjerci građe slagani na police odozdo prema gore. Dalje, u prvi red još dolazi i velikim slovima sam naziv tematske skupine npr. izvori, statistika, arhivistika/inventari, atlasi, genealogija, povijest, časopisi, bibliografije/katalozi;

u drugi red signature upisuje se velikim slovima naslov knjige ili se upotrebljava opće prihvaćeni akronim za poznate naslove npr. HBL (*Hrvatski biografski leksikon*) ili ELZA (popularni naziv za *Opću enciklopediju Leksikografskog zavoda*); primjerci se nižu abecednim redom prema naslovu;

u treći red upisuje se prezime autora (ako postoji) i brojčana oznaka sveska, ako je upitanu višesvesčana edicija.

To u konačnici izgleda ovako:

Rk-7b ATLASI

POVIJESNI atlas

Slukan-Altić 2: Sisak

6. postavljanje oznaka u obliku metalnih pločica s nazivom tematske skupine na police radi jasnijeg, preglednijeg i bržeg pristupa željenoj temi (osim što ima praktičnu funkciju, težilo se i postizanju reprezentativnijeg izgleda).

Popis referentne zbirke u velikoj čitaonici redovito će se ažurirati i to kao logičan rezultat izvedbe godišnjeg plana revizije referentne zbirke, a bit će dostupan za pretraživanje na web stranici Hrvatskog državnog arhiva.

U skladu s konačnom namjerom približavanja referentne zbirke korisnicima na što jednostavniji i pregledniji način, napravljena je i legenda s objašnjenjima samih signatura, odnosno, gdje se što nalazi i kojim redoslijedom unutar kojih tematskih skupina.

REFERENTNA ZBIRKA - LEGENDA

ORMAR 1 <i>police 1a – 1e</i>	ORMAR 2 <i>police 2a – 2e</i>	ORMAR 3 <i>police 3a – 3e</i>	ORMAR 4 <i>police 4a – 4e</i>
<i>1a</i> opće enciklopedije	<i>2a</i> referentna djela vezana uz film, umjetnost, sport i religiju	<i>3a-3c</i> austrijski i austro- ugarski biografski leksikoni <i>3a:</i> Wurzbach 1 - 21	<i>4a-4b</i> Rječnik hrvats- koga ili srpskoga jezika (JAZU)
<i>1b</i> enciklopedije Jugoslavije	<i>2b</i> leksikoni vezani uz naselja i imena	<i>3b:</i> Wurzbach 22 – 52	<i>4b</i>
<i>1c</i> stare enciklopedije	<i>2c</i> referentna djela vezana uz pravo	<i>3c:</i> Wurzbach 53 – 60; ÖBL	<i>4c</i> hrvatski rječnici - jednojezični
<i>1d</i> suvremene hr- vatske enciklope- dije i leksikoni	<i>2d</i> referentna djela vezana uz gospo- darstvo	<i>3d</i> biografski leksi- koni Hrvatske i SFRJ	<i>4d-4e</i> dvo- i višejezični rječnici
<i>1e</i> enciklopedije i leksikoni vezani uz vojsku i NOB	<i>2e</i> Révai Nagy Lexikon	<i>3e</i> leksikoni i rječnici vezani uz latinski jezik	<i>4e</i>

ORMAR 5 <i>police 5a – 5e</i>	ORMAR 6 <i>police 6a – 6e</i>	ORMAR 7 <i>police 7a – 7e</i>	ORMAR 8 <i>police 8a – 8e</i>
5a - 6b izvori	6a	7a arhivistika/ inventari	8a – 8b časopisi
5b	6b	7b atlas	8b
5c	6c – 6e statistika	7c genealogija	8c
5d	6d	7d – 7e povijest	8d-8e bibliografije/ katalozi
5e	6e	7e	8e

Zaključak

Na kraju, važno je naglasiti da je referentna zbirka dragocjen izvor različitih obavijesti za sve korisnike te bi joj se u nabavnoj politici trebala posvećivati posebna pažnja. U skladu s tim i u skladu s istraživačkom djelatnošću Hrvatskog državnog arhiva i knjižnice, u sklopu informacijske djelatnosti iste, plan je godišnje analizirati statističke podatke interne baze Knjižnice HDA u kojoj se vodi popis svih članova-korisnika i tražena knjižnična građa, uz detaljniju internu knjigu evidencija o predanoj/vraćenju knjižničnoj građi korisnika Velike čitaonice, radi popunjavanja i izgradnje referentne zbirke prema zapaženom profilu i potrebama istih.⁴

Literatura

Hrvatski standardi za specijalne knjižnice. *Glasnik Ministarstva kulture i prosvjete* 5(1993), 12-14. str.

Patrick, Gay D. *Building the reference collection: a how-to-do-it manual for school and public librarians*, New York, London : Neal-Schuman Publishers, 1992.

Pravilnik o radu Knjižnice Hrvatskog državnog arhiva u Zagrebu (2007) (interni dokument, 8 str.).

Printed Reference Material and Related Sources of Information, third edition. Ed. Peter W. Lea with Alan Day (NSK Zbirka za knjižničarstvo)

Biblioteka u arhivu. *Priručnik iz arhivistike*. Zagreb : Savez društava arhivskih radnika Jugoslavije, 1977., str. 288-295.

⁴ Zaključak je proizašao iz prezentiranih vlastitih iskustava poduprijetih saznanjima i vrijednim savjetima sadašnjih i bivših djelatnika Knjižnice Hrvatskog državnog arhiva.

Ranić, A. Izgradnja zbirke arhivske knjižnice. *Arhivski vjesnik* (Zagreb), 48(2005), str. 131-143.

Reference books for small and medium-sized libraries. Chicago : American Library Association, 1980.

Sečić, D. *Informacijska služba u knjižnici*. 2. dop. i prerađeno izd. Lokve : Benja, 2006.

Tadić, K. VIII. Službe i usluge za korisnike, *Rad u knjižnici : priručnik za knjižničare*. URL: <http://www.ffzg.hr/infoz/biblio/nastava/dz/text/pog7.htm> \t "_blank" (16.11.2007.)

Summary

ARRANGING THE REFERENCE COLLECTION IN THE GREAT READING ROOM OF THE CROATIAN STATE ARCHIVES

Special libraries are specialized organisational units within public, combined or private establishments in different areas of activity whose purpose is to provide answers to users' needs for specialized literature and reliable information. Apart from the direct approach in giving information to specific inquiries, the reference collection is, also, a precious source of various information for all users, and one of the essential ways of providing references and specialized information. Therefore, a lot of effort and attention were put into the arrangement/creation of this reference collection that it might become a precious well of available information in such a clear, perceptible and representative way, with assured open and easy approach to it.

Key words: *reference collection, arrangement, users, CSA Library collection, special libraries*